

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA HELU

z dnia 30 kwietnia 2026 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436, z 2026 r. poz. 252) oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870)

Rada Miasta Helu uchwała, co następuje:

§ 1. Petycję z dnia 08 września 2025 r. skierowaną do Rady Miasta Helu w sprawie pomników przyrody w zakresie:

1. Zmiany - aktualizacji Prawa Miejscowego w zakresie funkcjonowania 2 pomników przyrody tj. utworzenie uchwały (lub uchwał) Rady Miasta w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta Hel w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór - uznaje się, iż nie zasługuje na uwzględnienie.

2. wprowadzenia do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów dotyczących ochrony pomników przyrody polegających na: określeniu czasookresu wizytacji – przeglądu w terenie pomników przyrody: raz na rok lub raz na dwa lata i podczas której będzie się odbywać: wizualna ogólna ocena stanu zdrowotnego pomnika przyrody, stanu oznakowania pod względem kompletności i widoczności, przestrzegania obowiązujących zakazów i zidentyfikowania potencjalnych potrzeb i działań w celu zapewnienia ochrony oraz zrobienia z tego zapisu – dokumentowania ochrony obiektów – uznaje się, iż nie zasługuje na uwzględnienie.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Miasta Helu do zawiadomienia wnoszącego petycję o sposobie jej załatwienia.

§ 3. Uzasadnienie sposobu rozpatrzenia petycji stanowi załącznik do uchwały.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 08.09.2025 r. do Rady Miasta Helu wpłynęła petycja dotycząca:

1) Zmiany - aktualizacji Prawa Miejscowego w zakresie funkcjonowania 2 pomników przyrody tj. utworzenie uchwały (lub uchwał) Rady Miasta w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta Hel w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór;

2) wprowadzenia do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów dotyczących ochrony pomników przyrody polegających na: określeniu czasookresu wizytacji – przeglądu w terenie pomników przyrody: raz na rok lub raz na dwa lata i podczas której będzie się odbywać: wizualna ogólna ocena stanu zdrowotnego pomnika przyrody, stanu oznakowania pod względem kompletności i widoczności, przestrzegania obowiązujących zakazów i zidentyfikowania potencjalnych potrzeb i działań w celu zapewnienia ochrony oraz zrobienia z tego zapisu – dokumentowania ochrony obiektów.

Zgodnie z art.18 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436, z 2026 r. poz. 252) rada gminy rozpatruje wnioski oraz petycje składane przez obywateli, w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji. Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870) petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ.

Mając na uwadze powyższe regulacje prawne, Przewodniczący Rady Miasta Helu skierował petycję do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem zajęcia stanowiska.

Dnia 08.10.2025 r. Przewodnicząca komisji przesłała petycję Burmistrzowi Helu dotyczącą pomników przyrody w m. Helu w celu zajęcia stanowiska. Burmistrz Helu pismem z dnia 12.11.2025 r. nr RGK.152.2.2025 przekazał komisji kopie orzeczeń nr 324 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 16.10.1973 r. o uznaniu za pomnik przyrody dąb obok plebanii przy ul. gen Waltera oraz kopie orzeczenia nr 323 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 16.10.1973 o uznaniu za pomnik przyrody topoli u zbiegu ulic Bałtyckiej i gen Waltera. W obu orzeczeniach zostały wprowadzone ograniczenia i zakazy dotyczące ochrony pomników przyrody.

Następnie Komisja Skarg, Wniosków i Petycji zwołała posiedzenie na dzień 23.04.2026 r., podczas którego na podstawie zebranych informacji postanowiła nie uwzględnić petycji, ze względu na aktualnie obowiązujące przepisy prawa, reagujące w całości kwestie o których mowa poniżej.

Pomniki przyrody znajdujące się na terenie Gminy Miejskiej Hel zostały ustanowione na podstawie orzeczeń nr 324 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 16.10.1973 r. o uznaniu za pomnik przyrody dąb obok plebanii przy ul. gen Waltera oraz orzeczenia nr 323 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 16.10.1973 o uznaniu za pomnik przyrody topoli u zbiegu ulic Bałtyckiej i gen Waltera, co potwierdza Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody prowadzony przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 92 poz. 753 ze zm.), zwanej ustawą kompetencyjną, kompetencje w zakresie m.in. pomników przyrody, zostały przekazane miejscowo właściwym radom gmin. Nadzór nad tymi formami ochrony przyrody, sprawują wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ww. ustawy: *"do czasu wejścia w życie aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc dotychczasowe akty prawa miejscowego"*. Tym samym na chwilę obecną nie ma pilnej potrzeby aktualizacji prawa miejscowego. Ta sama materia jest uregulowana również w obowiązującej ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13, 426.) w której w art. 153 wskazano, że *„Formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-10 (pkt 6 pomniki przyrody), utworzone lub wprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy stają się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy”*

Powołując się na ww. przepisy pomniki przyrody znajdujące na terenie Gminy Miejskiej Hel nie mogą być ponownie ustanowione przez Radę Miasta Helu, ponieważ Zarządzenia Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku pozostaje w mocy prawa, jako akt obowiązujący.

Orzeczenia wprowadzają następujące ograniczenia:

Zabrania się wycinania, niszczenia lub uszkodzania drzewa, zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści, zanieczyszczania terenu, niszczenia pokrywy glebowej i wzniesienia ognia w pobliżu drzewa, umieszczanie tablic, napisów i znaków, wchodzenia na drzewa, nacinania drzewa, rycia napisów i znaków, wznoszenia jakichkolwiek budowli w najbliższym otoczeniu drzewa.

Odnosząc się zaś do punktu 2 petycji dotyczącego wprowadzenia do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów, zauważonych potrzeb w zakresie ochrony pomników przyrody i corocznego lub raz na dwa lata uwzględnienia stanu zdrowotnego, kompletności oznakowania, porządku oraz koniecznych działań w celu zapewnienia ochrony, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji postanowiła nie uwzględnić petycji i w tym zakresie, z uwagi na to iż w procedowanym obecnie Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Hel do roku 2029 z perspektywą do roku 2033 zostały wpisane 2 pomniki przyrody o charakterze dendrologicznym, ustanowione w 1973 roku. Pierwszy z nich to dąb szypułkowy (*Quercus robur*), zlokalizowany przy plebanii przy ul. Wiejskiej w Helu. Drzewo to osiąga wysokość 24 m, pierśnicę wynoszącą 144 cm oraz obwód pnia równy 452 cm, co świadczy o jego znacznym wieku oraz okazałych rozmiarach. Drugi pomnik przyrody stanowi topola (*Populus sp.*), rosnąca u zbiegu ulic Bałtyckiej i gen. Waltera. Podstawą prawną opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Hel jest art. 14 ust. 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, który nakłada na organy wykonawcze – w tym przypadku organ wykonawczy gminy – obowiązek sporządzenia gminnego Programu Ochrony Środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. znajdującymi się w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, POŚ dla gminy uchwała rada gminy. Z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy. POŚ zawiera cele, kierunki interwencji i zadania wraz z harmonogramem rzeczowo – finansowym, również dla pomników przyrody.

Z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, nie wynika obowiązek odrębnego rocznego czy dwuletniego wizytacji – przeglądu w terenie pomników przyrody, informacji o pomnikach przyrody oraz zawarcie bardziej szczegółowych zapisów w Programie Ochrony Środowiska, a obowiązujące regulacje zabezpieczają funkcjonowanie pomników przyrody w odpowiedni sposób.

Wobec powyższych rozważań Rada Miasta Helu przychyliła się do rekomendacji Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i uznaje, że petycja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.